

Dr. Bronka Brzin
Inštitut za mikrobiologijo, Ljubljana

Higiensko čiščenje tal

Veliko govorimo o hospitalnih okužbah, vendar proti njim še vedno ne naredimo dovolj. Tudi zanje velja kot za bolezni: lažje preprečevati kot zdraviti. Zato pogledjmo, kako se jih najlaže izognemo oziroma kaj v vsakdanji praksi še delamo, a bi že zaradi širjenja nevarnih hospitalnih okužb bilo treba opustiti.

V bolnišnicah in drugih zdravstvenih ustanovah se okužba širi od bolnika do bolnika bodisi po zraku, z neposrednim kontaktom ali s posrednim kontaktom po raznih predmetih, obleki, brisačah, posodi, jedilnim priborom in tako dalje.

Vir take okužbe, ki se prenaša na bolnike na te tri načine, pa niso le bolniki, ampak tudi zdravstveno osebje, v nekaterih primerih pa celo neživi rezervoarji bakterij in drugih mikroorganizmov, ki domujejo v kakih pozabljenih kotih in se tako skrivajo našim očem. Tudi budnemu očesu bolniške čistilke včasih uidejo nekateri skriti kotički bolniške sobe ali pa kakih drugih prostorov zdravstvene ustanove. Včasih so to kake višje police, kamor ne seže oko ob navadnem pregledu notranjosti sob, ali pa stranski deli omaric ali celo umivalnika, ki ga običajno čistimo samo znotraj. Prah, ki se nabira po tleh, posebno po vogalih in za pohištvo, je sam po sebi velik depo kužnega materiala. Že postiljanje postelj, preoblačenje in zbiranje perila, zlasti če ga ne izvajamo pravilno in strogo po higienskih predpisih, povzroči, da bakterije, zlasti stafilokoki, prše na vse strani in končno pristanejo na tleh, kjer se skrivajo v prah. Tako jim tudi neposredna ultravijolična svetloba, ki jo vsaj včasih spustimo skozi odprta okna tudi v bolniške sobe, ne more do živga. Če s tem prahom nepravilno ravnamo še pri čiščenju prostorov, pa možnost za okužbo bolnikov in tudi drugega osebja, ki kakorkoli pride v bolniške sobe, še zelo povečamo. Glavno pravilo pri čiščenju prostorov je, da ne p o m e t a m o n a s u h o. Na ta način, se pravi s pometanjem z ome- lom, bi namreč prah, ki se pri vsakem čiščenju kolikor toliko dvigne v zrak, zlasti ker okna in vrata dandanes ne tesnijo dovolj in je v sobah tudi ob zaprtih oknih nekaj zračne cirkulacije, še bolj spravili v zrak in z njim nazaj na postelje, bolnike in razne predmete v sobi. Če pa ob suhem pome- tanju odpremo še okno, močnejši preprih večino prahu dvigne v zrak. Tako ga ne vdihavajo samo bolniki, ampak v veliki meri tudi čistilka sama. Pri odprtem oknu njen nos tega morda sicer ne čuti toliko, vendar je to le prevara. Zato tudi prej odprto okno med čiščenjem zaprimo in ga odprimo takoj po končanem čiščenju. Tako naredimo tudi pri edino pravilnem či- ščenju z vlažno krpo. Bolniki, ki vstajajo, naj med čiščenjem po možnosti zapuste prostor.

Tudi vse knjige o higieni čiščenju prostorov strogo prepovedujejo čiščenje tal na suho. »Dry sweeping forbidden« pravi G. L. Gibson v svoji knjigi »INFECTION IN HOSPITAL«.

Kako torej pravilno čistimo tla? Najprej jih počistimo z vlažno krpo ali s posebnim bombažnim omelom, namočenim v vodo, ki smo ji poprej dodali razkužilo. Če po tem čiščenju ostanejo še kaki večji drobcji, jih lahko na suho pometemo, ker sedaj pri tem ne bomo več dvigali prahu, saj smo ga vsaj večino že odstranili, preostalega pa je uničilo že razkužilo. Nato prah še pobrišemo in takoj zatem na široko odprimo okna. Če bi odprli okna pred brisanjem prahu s pohištva in predmetov, bi že pred našim brisanjem in med njim preprih z vetrom opravil nekaj našega dela. Pri tem seveda pa bi prahu ne odstranili, kar je naš namen, ampak bi ga spet spravili na tla, na postelje in bolnike ter v zrak, po njem pa v pljuča vseh oseb, ki se bodo v naslednjem času zadrževale v sobi.

Pri brisanju prahu, ki ga po možnosti tudi opravimo z vlažno krpo, ne pozabimo na police pod oknom, četudi so pobarvane z nekakšno »varovalno« barvo proti prahu. S teh polic namreč zračni tok, ki prihaja pri zračenju skozi okna, vedno po malem odnaša prah v sobo.

Opisano čiščenje tal pa ne velja le za bolnišnice, ampak tudi za ambulante in seveda tudi za vse čakalnice, kjer se zadržujejo bolne osebe. Če bomo v teh prostorih še vedno pometali na suho, bomo preprečevanje in zatiranje okužb — preprosto in naravnost povedano — spreminjali v leglo okužb. Že pri najpravilnejši oskrbi teh prostorov se ne moremo izogniti nekaterim navzkrižnim okužbam, zlasti ne v zimskem času, ko prihaja v ambulante in bolnišnice mnogo bolnikov, ki so bolni ali vsaj okuženi z močno kužnimi boleznimi dihal. Pa tudi poleti se človek, čigar obrambna moč je zaradi bolezni, ki zaradi nje prihaja na pregled ali zdravljenje, oslABLJENA, lahko pri tem dodatno okuži bodisi s povzročitelji kužnih poletnih angin ali česa drugega. Ob tej priliki naj omenimo besede iz pisma, ki ga je z bojišč na Krimu pisala domov znana Florence Nightingale. Na kratko se je izrazila takole: »Vsaj bolnišnice bi ne smele biti leglo okužb, če že sicer ne morejo biti v vseh pogledih zadovoljive«.

Naj dodamo, da se teh pravil čiščenja držimo po možnosti tudi doma. Zaradi tega — namreč vlažnega čiščenja — smo vendar prelakirali parkete in prevlekli tla kuhinj, kopalnic in morda tudi predsob s plastičnimi ali keramičnimi ploščicami. Zlasti lak in plastika sta zmanjšala lepoto naših tal, zato bi ne bilo smotno, če bi potem ne uporabljali tega načina čiščenja, zaradi katerega smo poslabšali videz naših podov.

PRISPEVKI V TISKOVNI SKLAD ZDRAVSTVENEGA OBZORNIKA

Tiskovnemu skladu našega strokovnega glasila so nakazali: Marija Primožič, Slovenj Gradec din 60.—, Mojca Klemenčič, Ljubljana din 40.—, Terezija Šilc, Ljubljana din 20.—, Milena Pipan, Ljubljana din 280.— (avtorski honorar), Olga Cerne, London din 140.— (avtorski honorar), dr. Marjan Jerše, Ljubljana din 440.— (avtorski honorar) in Zdravstveni dom Ptuj din 300.—; skupno din 1284.—.

Vaši dodatni prispevki nam bodo omogočili, da bo naš časopis imel dovolj sredstev za redno izhajanje.

Za vse razumevanje se vam najlepše zahvaljujemo!

Uprava ZO